

Kontinuita jednotlivého a všeobecného v onomastike

Pavol Odaloš

Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica

1.1 Zámerom príspevku je predstaviť kontinuitu jednotlivého a všeobecného v onomastike **na znakovnej úrovni**, v rámci **systémového usporiadania** onymie i v rámci **uplatnenia vlastných mien v dejinách onomastických výskumov v česko-slovenskom kontexte**.

1.2 Kontinuita jednotlivého a všeobecného predstavuje aplikovanie filozofických kategórií jednotlivého a všeobecného do onomastiky, tu ide o kontinuitu vednú, kontinuita jednotlivého a všeobecného v onomastike vyjadruje súvislosť a súčinnosť v poznávaní vlastných mien, tu ide o kontinuitu onomastickú nadväzujúcu, kontinuita jednotlivého a všeobecného mapuje hĺbku systémového a variabilného textového a komunikačného v onomastike, tu ide o kontinuitu onomastickú poznávaciu.

2.1 Kontinuita jednotlivého a všeobecného sa profilovala pri formovaní **jazykového znaku**, ktorý sa v neznakovom štádiu stotožňoval s jednotlivým, v znakovom štádiu so všeobecným. Znakovosť aj ako všeobecnosť sa stotožňuje so zastupovaním apelatívneho, zastupovanie propriálneho je determinované chápaním obsahu aj formy onyma, v millovskej onymickej tradícii absolutizáciou formy, keď vlastné meno je značka bez významu, v jespersenovskej onymickej tradícii nadhodnocovaním významu proprií zvýrazňovaním väčšieho rozsahu sémantických príznakov oproti apelatívam, v blanárovskej onymickej tradícii zdôrazňovaním dvojvrstvovosti ako dvojzložkovitosti obsahu (nezdôrazňovaním redukovanosti významu) ako presupozičnej identifikácie (predtým designácie) v zmysle obsahu celých tried proprií v onymickom systéme, t. j. systémového, všeobecného a referenčnej identifikácie (predtým referenčný vzťah) v zmysle informačno-encyklopedickej zložky, t. j. komunikačného, jednotlivého. V. Blanár použil všeobecné a jednotlivé v rámci obsahu na zdôraznenie charakteru proprií ako systémovo profilovaných a komunikačne realizovaných znakov.

3.1 Kontinuita jednotlivého a všeobecného sa formovala aj pri **systemizácii proprií**. Dichotomické a trichotomické členenie onymického systému naznačuje štruktúrovanie systému do superdominánt, dominánt a subdominánt. Dichotomické členenia na antroponymá – toponymá, bionymá – abionymá či literáronymá – sociálonymá a trichotomické členenie na bionymá – geonymá – chrématonymá signalizuje všeobecné superdominanty vertikálne limitujúce systém. Všeobecné dominanty naznačujú všeobecnosť na nižšej úrovni, napr. klasifikácia bioným na antroponymá, nepravé antroponymá, zoonymá, nepravé zoonymá, fytonymá, možno uvažovať aj o všeobecnosti na ešte nižšej úrovni subdominánt, napr. v zoonymách pri názvoch psov, mačiek, kráv, koní, zubrov a pod., pričom tu sa začína prechod ku konkrétnosti, k jednotlivým menám zvierat. Konkrétnosť tiež ohraničuje systém vertikálne, no súčasne horizontálne textovo a komunikačne. Kontinuita jednotlivého a všeobecného je zreteľná pri vyprofilovaní nových skupín proprií, napr.

z ideoným sa vyprofilovali literárny a muzikónymá v dôsledku potreby pomenovať novú konkrétnu skupinu vlastných mien.

4.1 Mapovanie a uplatnenie jednotlivého a všeobecného v onomastike sa zreteľne profiluje s dejinami onomastických výskumov v česko-slovenskom kontexte, výrazne s menami V. Blanára a R. Šrámka a ich teóriami vlastného mena.

Všeobecné a od všeobecného k jednotlivému

4.2.1 V. Blanár spájal jednotlivé a všeobecné najmä prostredníctvom výskumov v antroponomastike pri výskume živých mien, pomocou ktorého cizeloval všeobecné ako teoretické s ohľadom na jednotlivé ako konkrétne, textové a komunikačné. Blanárova teória vlastného mena (1996) je ukotvená prostredníctvom pojmov a termínov: *onomastická (propriálna) sémantika*, ktorú chápe ako hierarchický súbor špecifických onymických (generických a diferenčných) príznakov a hovorí o designácii vlastného mena, *onymický obsah*, ktorý sa vytvára z dvoch zložiek: z designácie vlastného mena a z referenčného vzťahu ako z väzby vlastného mena s onymickým objektom, ktorý sa opiera o informačno-encyklopedickú zložku onymického znaku, *onymická platnosť (hodnota) vlastného mena*, ktorá vyjadruje systémovú hodnotu vlastného mena, presnejšie modelu v príslušnej onymickej sústave, súčasne onymická platnosť vlastného mena vytvára vzťah onymického modelu k iným modelom danej mennej sústavy a začlenenosť do mikroštruktúrnych vzťahov v mennej sústave. Blanárovo všeobecné terminologické a pojmotvorné fixuje sémantické ako dvojzložkové vlastné sémantické (designácia) a socioligvistické sémantické (referenčný vzťah).

4.2.2 Blanárovo jednotlivé ako jazykové prechádza do všeobecného typologického prostredníctvom (*teórie*) *modelov*. Dominantné postavenie má podľa nás obsahový model, ktorý V. Blanár (1996, s. 60, s. 134) chápe ako súbor hierarchicky usporiadaných onymických príznakov, ako onymickú hodnotu pozostávajúcu zo súboru generických a diferenčných príznakov. Onymický model živého a úradného mena sa kreuje v rámci kategórie ženatých mužov, vydatých žien a slobodných detí. Onymický obsahový model sa skladá z funkčných členov: rodné meno/krstné meno (K, k), priezvisko (P, p), individuálna charakteristika (CH), živé rodné meno (RM), meno do domu (MD), ktoré následne dopĺňajú motivácie exponentmi na funkčných členoch, napr. *Jano Riečan* K+CH/RMD, *tetka Eva od Zubajov* A-K+MD1=P (Blanár, 1996, s. 171). Obsahový model rozšíril V. Blanár motivačnými parametrami, čím vytvára integrovaný obsahovo-motivačný model. Motivačný model predstavuje aj samostatne prostredníctvom priameho pomenovania toponymického objektu *Breza*, *Brezina* a pomenovania vzhľadom na jestvujúcu toponymiu *Za Brezou* (Blanár, 1996, s. 64). Okrem obsahového a motivačného modelu V. Blanár uvádza aj slovo tvorný model, resp. slovo tvorný typ: slovo tvorný model báza + topoformant B + TF *-ina* (*Brez + in/a*), slovo tvorný typ substantívna báza *brez+* (derivačná morféma *-in-* + koncová morféma *-a*) (*Brez + in/a*). Podľa V. Blanára (1996, s. 60) obsahový, motivačný a slovo tvorný model spolu vytvárajú pomenovací model. Nie je ďalej charakterizovaný, jedinou charakteristikou je jeho súčtovosť v zmysle súčtovosti modelov. V podstate ide o ďalšiu formu chápania všeobecného na širšej jazykovej úrovni. Pomenovací model je súčtový model kumulujúci systémotvorné prvky v našom prípade skupiny modelov onymickej sústavy.

4.2.3 *Modelový charakter vlastných mien* sa spájal s výskumom živých mien najmä od 70. rokov 20. storočia s menami V. Blanára a J. Matejčika. Termín živé meno charakterizoval J. Boldiš (1948) ako osobné pomenovanie, ktorým sa v hovorovom jazyku označuje jednotliviec, príp. viac jednotlivcov alebo celá rodina, takže nahrádza funkciu úradného mena. Ľ. Šmelík (1972) živé mená chápal v kontinuite vývinu osobných mien od jednotnej sústavy, t. j. krstných mien, cez pridanie nedeďičných prímien, z ktorých sa stávali rodinné, dedičné priezviská až po súčasné živé mená, ktoré sú pokračovaním tohto prirodzeného vývoja. Termín živé meno je označením neúradného pomenovania osoby, do širšieho okruhu termínu živé meno patrí neúradné pomenovanie rodiny a neúradné pomenovanie mena do domu., napr. *Jožo Čaprňka* (ŽM), *Jozef Čaprňka* (ÚM), *Čarnkeje* (R), *do Čaprňkou* (D), ďalšie živé mená *Tóno Lomnických*, *Gita Besetka*, *Renata Vojkeje*, *Paulína Zahradouských* a pod. (Valentová, 2009). Na dobu vzniku živých mien sú dva názory: živé mená sa kontinuálne profilujú od vzniku pomenovania osôb (Blanár, 1950, Šmelík, 1972), resp. živé mená sa profilujú po ustálení dvojmennej antroponymickej sústavy po roku 1790 (Matejčík 1972; Valentová, 2009, s. 12). Obe názory potvrdzujú sychronno-diachronny charakter termínu živé meno, resp. jeho univerzálny charakter pri zastrešovaní antroponymického pomenúvania v sústave neúradného pomenúvania.

4.2.4 Práve synchronno-diachronny charakter termínu živé osobné meno, jeho status v zmysle obsahu tvoreného funkčnými členmi vyjadrujúcimi sémantické príznaky, zmeny formálnej stránky a spoločenská determinácia, umožnili s týmto termínom, na tomto termíne a prostredníctvom tohto termínu profilovanie i doprofilovanie Blanárovej onomastickej teórie v rovine designácia vlastného mena – sémantické príznaky – modely živých mien ako onomastického všeobecného v smere k onomastickému jednotlivému v zmysle konkrétnych živých osobných mien, ich mapovaniu. Prechod od onomastického všeobecného k onomastickému jednotlivému predstavuje smer formovania onomastickej teórie a jej ovplyvňovanie konkrétnych onomastických výskumov. Prechod od onomastického jednotlivého k onomastickému všeobecnému predstavuje smer konkrétnych onomastických výskumov, ich výsledkov a možné následné ovplyvňovanie v zmysle korigovania, rozširovania či negovania onomastickej teórie.

5.1 R. Šrámek (1999) spájal jednotlivé a všeobecné prostredníctvom výskumov najmä v toponomastike/geonomastike, presnejšie v ojkonomastike, keď pomocou výskumov najmä o ojkonymách cizeloval paradigmu funkčnej onomastiky.

Paradigma funkčnej onomastiky je predstavená procesuálne prostredníctvom modelov, fáz v zmysle operácií paradigmy a pomocou prostriedkov realizácie. Do systému spoločenskej komunikácie R. Šrámek zaraďuje akt propriálnej nominácie, v ktorom uplatňuje základné a špecifikujúce onymické funkcie. Objektívne a spoločenské príznaky, ktoré sú zvolené za motív onymickej nominácie, nadobúdajú propriálnu podobu, vznikajú konkrétne onymá ako lexikálne jednotky so špeciálnym onymickým obsahom, ako jednota formy, obsahu a funkcie. Uvedeným spôsobom sa formuje onymický pomenovací systém, v ktorom má centrálné miesto onymický pomenovací model. Takto vzniknuté onymá sa zapájajú do komunikácie s cieľom plniť onymické funkcie v zmysle byť vlastným menom pre potreby spoločenskej komunikácie.

5.2 V paradigme funkčnej onomastiky ako všeobecnoonomastickej teórie majú významné miesto termíny a pojmy *onymický systém*, *onymické funkcie* a *onymický model*. *Onymický systém národného jazyka* chápe R. Šrámek (1999, s. 33) ako usporiadaný, avšak zároveň premenlivý a zároveň stabilný *celok onymických funkčných polí*, vymedzených v rámci tohto celku jednotným smerovaním a rozsahom kombinácií hlavných a špecifikujúcich *onymických funkcií*.

5.3 Blanárova a Šrámkova onomastická teória všeobecným spôsobom zachytávajú vznik, existenciu a fungovanie proprií. V. Blanár väčším dôrazom na obsahovú stránku mena zvýrazňovaním onymických príznakov, realizovaných na funkčných členoch onymických modelov. R. Šrámek orientovaním proprií do komunikácie a napĺňaním onymických funkcií. Pri zachytávaní vzniku a fungovania propria obidvaja lingvisti používajú termín model. V. Blanár, pracujúci s termínom obsahový model, modelu antroponým vyčlenil príznaky /ustálenosť mena administratívno-právnymi normami, resp. užším spoločenským úzom/, /príbuzenský vzťah/, /dedičnosť vlastného mena/, /obligatornosť mena/, /platnosť mena/, /expresívnosť/, /skupinovosť/. R. Šrámek prostredníctvom vzťahového modelu, ktorý vyjadruje vzťah pomenovávateľa ku skutočnosti, vyjadril obsahovo-sémantickými kategóriami modelovosť zámenami kde; kto, čo; za akých okolností; či. Práve chápaním modelovosti sa obidve teórie aj odlišujú. Modelovosť v zmysle onymickej všeobecnosti sa vyjadruje dvojako. V slovenskej onomastike prostredníctvom užšej špecifickejšej všeobecnosti onymických príznakov superdominánt, dominánt a subdominánt, v českej onomastike prostredníctvom širšej súhrnnej modelovosti ako onymických kategórií v zmysle náprotivkov apelatívnych onomaziologických kategórií.

5.4 Napriek odlišnostiam a podobnostiam Blanárovej a Šrámkovej teórie modelovosti spolu vytvárajú **česko-slovenskú školu onymického modelovania** (používame tradičné označenie česko-slovenská/československá, no presnejšie by bolo slovensko-česká), ktorá prostredníctvom modelov ako onomastického všeobecného zachytáva obsah a formu onomastického jednotlivého. Česko-slovenská teória onomastického modelovania nesie pečať štrukturalizmu, pražskej lingvistickej školy, systémovej lingvistiky, komunikačne orientovanej lingvistiky aj sociolingvistiky.

6.1.1 Práve sociolingvistika je jednou z vedných disciplín komunikačno-pragmatického obratu, ktorá môže byť obohatením onomastiky na základe skutočnosti, že lingvisticky mapuje vzťah jazyka a spoločnosti. Spoločnou súradnicou sociolingvistiky a onomastiky je priestor spoločnosti, ktorý je do teórie modelovania zahrnutý v informačno-encyklopedickej zložke onymického modelu, t. j. v referenčnom vzťahu, v referenčnej identifikácii.

Informačno-encyklopedická zložka onymického modelu obsahuje dve časti.

Informačná zložka onymického modelu je tvorená onymickou situáciou. Onymia majoritného jazyka a onymia minoritných jazykov, ich existencia a koexistencia, je legislatívne determinovaná. Legislatíva výrazne rámcuje obsahovú aj formálnu podobu onymického znaku, napr. v urbanonymii (Odaloš, 2000) je v diachrónnom pohľade zreteľná tendencia obmedzovať názvy vyjadrujúce ideológiu reprezentovanú väčšinou osobami, preto aj právne normy rámcujúce urbanonymiu majú zákazovú a návodovú časť. Zákazová časť vyjadruje obmedzenia, napr. právne normy z obdobia prvej Československej republiky neumožňovali používať urbanonymá obsahujúce pomenovania predstaviteľov habsbur-

skej monarchie, po roku 1945, resp. 1948 sa neumožňovali používať názvy obsahujúce zástupcov buržoázie/kapitalizmu. V návodovej časti sú vyjadrené odporúčania, aké typy názvov preferovať, napr. po roku 1945, resp. 1948 názvy zdôrazňujúce socialistické reálie, po roku 1989 sa viac zdôrazňuje spätosť urbanoným s regiónom a spoločnosťou.

Encyklopedická zložka onymického znaku sumarizuje vedomosti spoločnosti o vlastných menách vytvorené na základe legislatívnych či onymických noriem, resp. vedomosti jednotlivcov o vlastných menách ako časť vedomostí spoločnosti o vlastných menách.

6.1.2 Predstavený spoločný priestor sociolingvistiky a onomastiky umožňuje napr. výskum a analýzu právnych noriem determinujúcich onymiu, výskum vedomostí spoločnosti o vlastných menách v rôznych desaťročiach 20. a 21. storočia či výskum vedomostí jednotlivcov o vlastných menách.

6.1.3 Skúmať vlastné mená však možno aj priamo socioonomasticky. *Socioonomastické výskumy* sa väčšinou chápu v zmysle fungovania proprií v komunikácii. Fungovanie proprií v komunikácii je však potrebné chápať v zmysle používania vlastných mien určitou sociálnou skupinou, určitým generačným zoskupením ľudí či určitou skupinou ľudí prepojených nejakou sociálnou charakteristikou, napr. výskumy I. Valentovej (2009, s. 241 – 242) poukázali, že najmladšia generácia do 35 rokov a stredná generácia 34 – 55 rokov uprednostňujú úradné mená, príp. krstné meno v hypokoristickej alebo deminutívnej podobe, ale čím rastie vek, ako pri najstaršej generácii nad 55 rokov, začína uprednostňovanie živých mien, ktoré obsahujú rodinné meno motivované individuálnou charakteristikou. Socioonomastickým výsledkom uvedenej monografie je aj zistenie rozdielu v distribúcii onymických modelov sociálnymi skupinami.

6.1.4 Na základe predstavených úvah môžeme vyprofilovať napr. nový termín *socioonomastický model* ako model (obsahový/ vzťahový/ motivačný/slovotvorný/pomenovací či iný jazykový) využívaný/nevyužívaný a uprednostňovaný/neuprednostňovaný v komunikácii určitej sociálnej skupiny.

7.1 **V dejinách onomastických výskumov v česko-slovenskom kontexte** možno kontinuitu jednotlivého a všeobecného vidieť vo výskumoch takto.

Jednotlivé a od jednotlivého k všeobecnému

7.1.1 Pri výskume etymologickej stránky proprií možno odhaliť pôvodný motív pomenovania propria, následným výskumom možno zistiť spoločný motív skupiny pomenovaní profilovaných okolo určitého sídla, resp. špecifické motívy či formanty skupín vytvorených v blízkosti istých sídel v určitom časovom období (napr. Lutterer – Šrámek, 2004).

7.1.2 Pri výskume motivickej stránky proprií možno zistiť nielen spoločný motív či motívy pomenovaní, ale aj rozloženie oným s istým motívom na určitom území či proprií s istými motívami v určitom priestore, a tak zistiť determinovanosť proprií prírodou (prírodnými podmienkami), regiónom či spoločnosťou (napr. Majtán, 1996).

7.1.3 Pri výskume pravopisnej stránky proprií možno zistiť rešpektovanie či nedodržiavanie normy, funkčnosť či nefunkčnosť normy a potrebu jej potvrdenia či modifikovania. V slovenčine je zreteľná tendencia včleňovať druhové meno do propria v prípade, že proprium obsahuje dedikáciu osobe.

7.1.4 V rámci onomastických lexikografických slovníkov lexikografické heslá predstavujú abecedné synchronne a diachronne mapovanie onomastického objektu enumeratívnym a čiastočne analytickým spôsobom na úrovni onomastického hesla (napr. Krško, 2003, 2008; Hladký, 2004).

7.1.5 Pri klasifikácii proprií do skupín na základe istých kritérií, t. j. pri rozčleňovaní proprií sémanticky, funkčne, slovotvorne, morfológicky, syntakticky či inak lingvisticky, výsledné klasifikácie možno komparovať teritoriálne, synchronne či diachronne (napr. klasifikácie z oblasti urbanonymie: Blichá, 1988; Habovštiaková, 1988; Krošláková, 1988; Odaloš, 2005, 2006).

7.1.6 Na základe získaných onomastických údajov, následných analýz a klasifikácií možno vyčleňovať vývinové tendencie smerovania istého druhu onymie: napr. urbanonymie v zmysle triadických vývinových tendencií, napr. tradicionalizácia – nacionalizácia – teizácia, príp. aj superdominánt v zmysle celej onymie v rámci antinómie pluralizácia – globalizácia (Odaloš, 2009b, 2010).

7.1.7 Pri výskume jednotlivých mien sa vytvárajú všeobecné modely proprií v zmysle abstraktných systémových zovšeobecnení. Modelovanie je vyššia forma zovšeobecnenia ako pri klasifikáciách, pretože presnejším/podrobnejším spôsobom verbálne a neverbálne aj prostredníctvom zvolených značiek zachytáva zloženie, a tak aj výslednú podobu propria, modely možno komparovať národne aj nadnárodne, teritoriálne aj temporálne, synchronne aj diachronne (napr. Blanár – Matejčík, 1978, 1983).

7.1.8 Morfológická onomastická paradigmatica ponúka dva prístupy: prístup vychádzajúci z apelatívneho chápania paradigmaticky proprií, ktorý zohľadňuje pri ohýbaní koniec tvaru jedno- alebo viacslovného pomenovania (napr. Sokolová, 2007), prístup akceptujúci celý tvar, celú formu jednoslovného alebo viacslovného onymického znaku (napr. Odaloš, 2011).

7.1.9 Vyprofilovanie pojmu a termínu a prostredníctvom neho profilovanie novej onomastickej disciplíny: literárnyonym, literárnyonymia, literárnyonomastika (napr. Odaloš, 2008, 2009a).

8.0 **Na záver** chceme zdôrazniť, že jednotlivé onomastické a všeobecné onomastické sú dva póly onomastických protikladov. Jednotlivé onomastické a všeobecné onomastické vyjadrujú nielen horizontálnu súčinnosť a súvislosť, ale aj vertikálnu antinómickú nadväznosť, sú a budú vždy spolu: jednotlivé implicitne obsahuje všeobecné a všeobecné imanentne signalizuje jednotlivé. Onomastika má preto prekonávať pozitivistickú faktografickosť jednotlivín smerujúc k systémovým zovšeobecneniam a sociolingvistickým kovariáciám.

Literatúra:

BLANÁR, V.: Príspevok ku štúdiu slovenských osobných a pomiestnych mien v Maďarsku. Bratislava: Slovenská akadémia vied a umení nákladom Štátneho nakladateľstva v Bratislave 1950. 139 s.

BLANÁR, V.: Teória vlastného mena. (Status, organizácia a fungovanie v spoločenskej komunikácii). Bratislava: Veda 1996. 250 s.

BLANÁR, V. – MATEJČÍK, J.: Živé osobné mená na strednom Slovensku. I. 1. Designácia osobného mena. Bratislava 1978. I. 2. Distribúcia obsahových modelov. Martin: Osveta 1983.

BLICHA, M.: Sémantická motivácia nových názvov ulíc. In: Urbanonymia. Red. P. Žigo. Bratislava: Univerzita Komenského 1988, s. 63 – 69.

HABOVŠTIAKOVÁ, K.: Štruktúrne typy názvov ulíc. In: Urbanonymia. Red. P. Žigo. Bratislava: Univerzita Komenského 1988, s. 70 – 74.

HLADKÝ, J.: Hydronymia povodia Nitry. Trnava: Trnavská univerzita 2004. 294 s.

KROŠLÁKOVÁ, E.: Sémantická motivácia názvov ulíc. In: Urbanonymia. Red. P. Žigo. Bratislava: Univerzita Komenského 1988, s. 56 – 62.

KRŠKO, J.: Hydronymia povodia Turca. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela 2003. 170 s.

KRŠKO, J.: Hydronymia povodia Hrona. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela 2008. 352 s.

LUTTERER, I. – ŠRÁMEK, R.: Zeměpisná jména v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Slovník vybraných zeměpisných jmen s výkladem jejich původu a historického vývoje. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš 2004. 317 s.

MAJTÁN, M.: Z lexiky slovenskej toponymie. Bratislava: Veda 1996. 192 s.

MATEJČÍK, J.: Antroponymické modely a slovotvorné typy. In: Zborník materiálov z III. slovenskej onomastickej konferencie (4. – 6. novembra 1970 v Banskej Bystrici). Red. V. Blanár. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta Banská Bystrica 1972, s. 56 – 71.

ODALOŠ, P.: Legislatívna determinácia urbanonymie. In: Vlastné mená v jazyku a spoločnosti. 14. slovenská onomastická konferencia. Banská Bystrica 6. – 8. júna 2000. Zborník referátov. Zost. J. Krško a M. Majtán. Bratislava – Banská Bystrica: Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV – Fakulta humanitných vied a Pedagogická fakulta UMB 2000, s. 281 – 289.

ODALOŠ, P.: Poznámky k sémantickým stratifikáciám urbanonymie. In: Nazewnictwo na pograniczach. Pod red. J. Ignatowicz-Skowrońskiej. Rozprawy i studia. T. (DCLX) 586. Pani Profesor Aleksandre Belchnerowskiej w 45-lecie pracy naukowo-dydaktycznej – przyjaciele, kole-dzy, współpracownicy i uczniowie. Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2005 s. 57 – 64.

ODALOŠ, P.: Dynamika premien urbanonymie. In: J. Krško – M. Imrichová – P. Odaloš: Sociálny kontext onymie. Ed. J. Krško. B. Bystrica – Prešov: Univerzita Mateja Bela – Prešovská univerzita 2006, s. 74 – 121.

ODALOŠ, P.: Status, funkcie a systémy literárnych vlastných mien. In: Onomastika a škola 8. Sborník z Celostátního onomastického semináře s mezinárodní účastí Onomastika a škola 8 konaného v Hradci Králové 23. – 24. ledna 2008. Hradec Králové: Gaudeamus 2008, s. 29 – 36.

ODALOŠ, P. (2009a): Spoločenská determinácia literárnych mien v slovenskom literárnom vývine. In: Studia Slovakistika 9. Onomastika. Antroponomastika. Užhorod: Užhorodská národná univerzita 2009, s. 303 – 310.

ODALOŠ, P. (2009b): Kapitola k vývinu slovenskej onymie. In: Teoretické a komunikačné aspekty proprií. Prof. Rudolfa Šrámkovi k životnému jubileu. Zost. M. Harvalík – E. Minářová – J. M. Tušková. Brno: Masarykova univerzita 2009, s. 73 – 78.

ODALOŠ, P.: Tendencie transformácie slovenskej onymie po roku 1989. In: Romanoslavica, 2010, roč. XLVI, č. 1, s. 179 – 183.

ODALOŠ, P.: Oficiálnosť a neoficiálnosť versus morfológická paradigmatickosť urbanonymie. In: Vidy jazyka a jazykovedy. Na počesť M. Sokolovej. Eds. M. Ološtiak – M. Ivanová – D. Slančová. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity 2011, s. 136 – 144.

ŠMELÍK, Ľ.: K živým menám na Záhorí. In: Zborník materiálov z III. slovenskej onomastickej konferencie (4. – 6. novembra 1970) v Banskej Bystrici). Red. V. Blanár. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta Banská Bystrica 1972, s. 88 – 102.

SOKOLOVÁ, M.: Nový deklinačný systém slovenských substantív. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity 2007. 338 s.

ŠRÁMEK, R.: Úvod do obecné onomastiky. Brno: Masarykova univerzita 1999. 191 s.

VALENTOVÁ, I.: Živé osobné mená v hornonitrianskej oblasti. Jazykovedné štúdie XXVII. Bratislava: Veda 2009. 254 s.

Continuity of the Individual and the General in Onomastics

In the present paper the author explores the continuity of the individual and the general in onomastics on the level of linguistic sign. The paper deals with the system of the onymic order as well as with the usage of the proper names which have occurred in a number of Czech and Slovak research papers on omastics.